

Hur vet vi att det blir bättre?

Rapport från Konsensuskonferens

28-29 april 2014 på Sundbyholms Slott

Framtagande av protokoll med indikatorer för integrerad samverkan

Örebro 2014-05-13

**Berth Danermark, Örebro Universitet
Gunilla Danermark, DelSam AB**

Innehållsförteckning

1. Introduktion

2. Bakgrund

3. Inventering av process- och effektindikatorer

4. Konsensuskonferens

Röstningsprocess

Förberedelser inför konferensen

Genomförandet

5. Slutresultat – process- och effektindikatorer (kärnindikatorerna)

6. Utvärdering

7. Slutkommentar

Bilaga 1: Det omfattande protokollet (exklusive kärnindikatorerna)

Bilaga 2: Utvärdering av konferensen – experternas egna kommentarer

1. Introduktion

Denna rapport beskriver hur tre Samordningsförbund (N:a Västmanlands Samordningsförbund, Samordningsförbundet Huddinge/Botkyrka/Salem, Samordningsförbundet Ö:a Östergötland) arbetat med att ta fram ett antal process- och effektindikatorer för integrerad samverkan i syfte att mäta i vilken utsträckning de uppnår de mål som är uppsatta för deras verksamhet. Ett samordningsförbund är en juridiskt självständig myndighet som har till uppgift att genom finansiell samverkan inom rehabiliteringsområdet ge Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt enskilda landsting och kommuner möjlighet att samordna sina insatser. Samverkan mellan fyra myndigheter har varit möjlig sedan "Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser" trädde i kraft den 1 januari 2004.

Att samverka på ett systematiskt sätt ställer stora krav på de verksamheter som har till uppgift att samverka. Kunskap om vilka de avgörande främjande respektive hindrande mekanismerna för att utveckla samverkan är relativt god. När denna kunskap skall implementeras leder insatserna inte alltid till de mål som satts upp. Det finns ofta stora svårigheter att övervinna i det praktiska arbetet med samverkan. Det centrala är dock att samverkan utvecklas på en solid kunskapsbas. Kunskapsbaserad praktik är ett begrepp för detta. Det skall alltså föreligga evidens för det arbetssätt man tillämpar. Denna kunskap baseras till stor del på systematiska utvärderingar. Det arbete som beskrivs i denna rapport är ett led i att utveckla ett arbetssätt för att göra longitudinella jämförande utvärderingar inom Samordningsförbundens verksamhet.

Det kanske vanligaste sättet att utveckla samverkansrutiner är att börja i projektform. Samverkansprojekt syftar ofta till att de rutiner som utvecklas inom ramen för projekten på sikt skall integreras i den ordinarie löpande verksamheten. Detta är dock inte alltid fallet. Ett samverkansprojekt kan syfta till att utveckla en helt ny struktur och organisation för att hantera ett visst problemfält. Exempel på en sådan utveckling är tillkomsten av Beroendecentrum vars huvuduppgift är att skapa en organisation för att arbeta med personer med missbruk och allvarlig psykisk ohälsa.

Alla projekt har inte heller till syfte att integreras i verksamheten av det skälet att de har till uppgift att lösa ett problem som är av temporär natur. Verksamheter kan av olika skäl behöva samverka under en period för att uppnå ett optimalt resultat i en viss fråga. När uppgiften är genomförd upphör samverkan.

Den vanligaste formen av samverkan är emellertid den som syftar till att löpande hantera ett område där behov av samverkan föreligger hela tiden. Ett exempel på en sådan process är arbetslivsinriktad rehabilitering. Det är också i den kontexten som den process som beskrivs i denna rapport vuxit fram. Samverkan skall ske mellan huvudaktörerna i arbetslivsinriktad rehabilitering.

Den typ av samverkan som fokuseras är integrerad samverkan. Med detta avses att samverkan har integrerats i den ordinarie verksamheten. Den bedrivs alltså inte (längre) i projektform utan sker löpande som en naturlig del av verksamheternas arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering. Ett sådant arbetssätt har att verka inom ramen för det som

kallas *New public management*. Det är ett sätt att organisera den offentliga verksamheten som har för- såväl som nackdelar. En ofta påtalad nackdel är att den ofta leder till suboptimering och att helheten försvinner. Detta ställer stora krav på själva samverkansprocessen. Dessa krav har operationaliserats i det som nedan benämns *processindikatorer*.

Det pågår också en diskussion huruvida en integrerad form av samverkan är mer effektiv än en projektorienterad samverkansform (eller ingen samverkan alls). En väl integrerad samverkan kräver också löpande resursinsatser från de berörda verksamheterna. För att motivera detta krävs ofta evidens för att denna form av samverkan är effektiv. Effektivitet är dock ett relativt begrepp. Det kan relateras till en mängd olika utfallsmål som de inblandade organisationerna satt upp. Indikatorer som på olika sätt mäter utfallen av processen har sammanställts och sorterats fram i den nedan beskrivna processen som *effektindikatorer*.

2. Bakgrund

I en studie från 2013 utförd av Berth Danermark och Ulrika Englund, Örebro Universitet där de bedömde utvecklingen av integrerade samverkan i N:a Västmanlands Samordningsförbunds arbete med integrerad samverkan, föreslår de att det tas fram indikatorer för att utveckla arbetet med integrerad samverkan. Detta förslag har de tre Samordningsförbunden arbetat vidare med och genom olika metoder, som beskrivs nedan, tagit fram indikatorer inom fyra olika områden: deltagarperspektivet, personal/medarbetarperspektivet, organisationsperspektivet samt samhällsperspektivet.

3. Inventering av process- och effektindikatorer

De tre samordningsförbundens ansvariga tjänstemän, Jonas Wells (N:a Västmanlands Samordningsförbund), Elin Asplund (Samordningsförbundet Huddinge/Botkyrka/Salem) och Peter Johansson (Samordningsförbundet Ö:a Östergötland) har sedan början av 2013 samarbetat för att inventera relevanta process- och effektindikatorer.

Ett viktigt underlag för framtagandet av indikatorerna har varit de Ramberättelser som respektive Samordningsförbund presenterade våren 2013. Där redogörs för hur förbunden ändrat sin strategi för att gå från "projektande" till integrerad samverkan.

Övriga källor vid framtagandet av indikatorerna har varit: kollegor från andra Samordningsförbund, bloggar, konferenser, nätverksträffar, forskning samt lokala källor från vardera av de tre aktuella förbunden.

Genom detta arbete identifierades 97 processindikatorer respektive 40 effektindikatorer. I nästa steg ska dessa reduceras till ett protokoll som ska kunna användas som underlag för att mäta om integrerad samverkan innebär en förbättring jämfört med "projektande" i arbetssätt respektive utfall för de inblandade parterna. Detta steg görs i form av en konsensuskonferens.

Det därpå följande steget innefattar att göra de framtagna kärnindikatorerna mätbara. Detta steg i utvecklingen mot en väl fungerande integrerad samverkan kommer att påbörjas efter att konsensuskonferensen är genomförd.

4. Konsensuskonferens

”Even if minority positions are accepted it should be kept in mind that a consensus conference in essence is an attempt to explore how far a diverse group of people can ‘travel together’ on a controversial topic.”¹

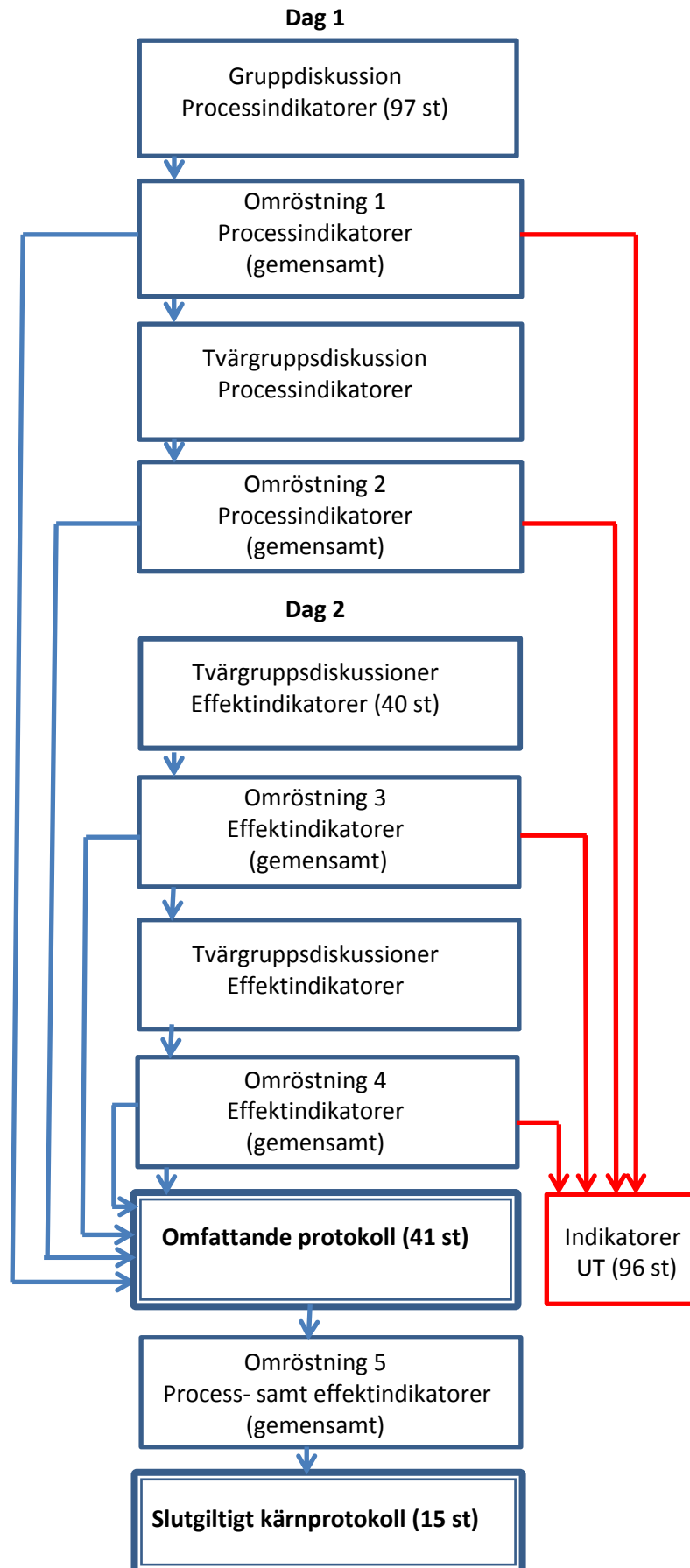
Citatet är hämtat från Nielsen m.fl:s manual som beskriver planeringen och genomförandet av en konsensuskonferens. Det fångar en viktig aspekt av syftet med konsensuskonferensen. De 137 indikatorer som tagits fram av de tre Samordningsförbunden skall under konferensen reduceras till ett omfattande protokoll med 41 indikatorer. Därefter skall de ytterligare reduceras till ett kärnprotokoll med 15 indikatorer. För att de kvarvarande indikatorerna ska vara så relevanta som möjligt är det av avgörande betydelse att deltagarna speglar de olika områden där indikatorerna kommer att användas. Det är också av avgörande betydelse att deltagarna inför konferensen enskilt har gått igenom indikatorerna och bildat sig en uppfattning om vilka som är viktigast att ha med i slutprotokollen. Deltagarna måste under konferensen vara uppmärksamma på att alla kommer till tals och de ska också vara villiga att lyssna på och ta till sig varandras argument.

Omröstningsprocessen, som huvudsakligen följer Delphimetoden, går ut på att de indikatorer som får flest röster går vidare till nästa röstningstillfälle medan de som får få röster sorteras ut. Mellan varje omröstning genomförs gruppvisa diskussioner om de kvarvarande indikatorerna. Då har deltagarna möjlighet att föra fram argument som kan innebära att indikatorer antingen stärker sin position eller försvagar den genom att en eller flera deltagare ändrar sina tidigare ställningstaganden. Omröstningsprocessen beskrivs schematiskt i nedanstående figur.

---

¹ Nielsen, A., Hansen, J., Skorupinski, B., Ingensiep, H-W., Baranzke, H., Lassen, J. och Sandoe, P. (2006) *Consensus Conference. Manual*. Sid 33.

RÖSTNINGSPROCESS

Förberedelser inför konferensen

Konsensuskonferensen har i de moment som varit tillämpliga följt Nielsen m fl:s manual. Detta innebar bland annat att styrgruppen som bestod av de tre ansvariga tjänstemännen på Samordningsförbunden (Elin Asplund, Peter Johansson och Jonas Wells) samt Berth Danermark (Örebro Universitet) och Gunilla Danermark (DelSam AB), utsett och inbjudit 24 deltagare (experter) från de tre Samordningsförbunden. Styrgruppen beslutade vidare om och bokade plats för konferensens genomförande. I god tid inför konferensen skickades informationsmaterial ut innehållande välkomstbrev, program för dagarna, beskrivning av röstningsprocessen, bakgrundsmaterial rörande konferensen, beskrivning av hur framtagandet av indikatorerna gått till, listor på samtliga indikatorer samt presentation av deltagarna på konferensen.

De 24 inbjudna experterna från de tre Samordningsförbunden, besitter med sina olika bakgrunder, bland annat som brukare av Samordningsförbundens tjänster, tjänstemän, chefer och politiker med arbetsuppgifter knutna till Samordningsförbundens verksamheter, varierade och breda kunskaper om de frågeställningar som diskuterades inför omröstningarna av indikatorerna.

Genomförandet

Konsensuskonferensen genomfördes den 28 – 29 april på Sundbyholms slott utanför Eskilstuna. Dag 1 startade med en kort presentation av samtliga deltagare och en genomgång av hur konferensen skulle genomföras. Därefter vidtog gruppdiskussioner om de 97 processindikatorer som deltagarna haft i uppgift att enskilt inför konferensen noggrant gå igenom och om möjligt rangordna.

Efter en och en halv timme var deltagarna redo för den första omröstningen som genomfördes i plenum med hjälp av mätinstrumentet *Turning Point* som medger anonym omröstning med mentometerknappar. Resultatet av omröstningen projicerades omgående på storbild och deltagarna fick därigenom direkt återkoppling till hur varje indikator prioriterats av samtliga deltagare. Som tidigare beskrivits följdes Delphimetodens röstningsprocess vilket i detta fall medförde att de 14 indikatorer som fick flest röster gick direkt vidare till det omfattande protokollet. De 46 indikatorer som fick under 50 % av rösterna sorterades ut.

En sammanställning av de kvarvarande 37 indikatorerna delades ut och deltagarna delades in i tvärgrupper för fortsatt gruppdiskussion och rangordning av indikatorerna. Att dela in deltagarna i tvärgrupper innebar att nya argument och infallsvinklar kom upp till diskussion, till stor del berodde detta på deltagarnas olika erfarenheter av det som diskuterades vilket var ett viktigt inslag i processen. Många deltagare beskrev att de helt ändrat ståndpunkt efter att de fått en indikator beskriven ur ett annat perspektiv än det de själva utgått från. Denna process av reflektion och omprövning är ett av grundelementen i en konsensuskonferens.

De kvarvarande indikatorerna diskuterades under en timme och därefter genomfördes omröstning nummer två på samma sätt som tidigare. De 17 indikatorer som fick flest röster i

denna omröstning bildade tillsammans med de 14 indikatorerna som gått vidare från den första omröstningen, det omfattande protokollet. Dessa 31 indikatorer kvalificerade sig även för att ingå i omröstningen om det slutgiltiga kärnprotokollet som röstades fram följande dag.

Dagen avslutades med en stunds avkoppling i den vackra omgivningen och en utsökt middag. Att deltagare har en trevlig omgivning och upplever god stämning även vid sidan av det tämligen krävande arbetet med diskussioner och omröstningar är även det en viktig förutsättning för en framgångsrik konsensuskonferens av detta slag.

Dag 2 inleddes med gruppdiskussioner om de 40 effektindikatorerna och efter en timme genomfördes omröstning nummer tre i plenum. Fem indikatorer gick direkt vidare medan 16 sorterades ut. Återstod 19 indikatorer att diskutera i tvärgrupper och att reducera i den fjärde omgången av omröstningar. De fem indikatorer som fick flest röster i denna omröstning gick vidare till det omfattande protokollet som därmed bestod av 10 effektindikatorer tillsammans med de 31 processindikatorerna som röstades fram dagen innan.

Det omfattande protokollet reduceras sedan ytterligare och processen fortsatte med att nya tvärgrupper bildades där diskussionerna intensifierades för att efter en timme resultera i den femte och sista omröstningen som tog fram de 10 viktigaste processindikatorerna och de 5 viktigaste effektindikatorerna.

5. Slutresultat – process- och effektindikatorer (kärnindikatorerna)

De kärnindikatorer som röstades fram under konsensuskonferensen var:

Processindikatorer

1. Deltagare känner att de insatser som erbjuds är organiserade runt deras behov (personcentrerade) (Jämfört med tidigare insatser är deltagare delaktiga i rekryteringen, planeringen, genomförande och uppföljningen av de insatser som erbjuds i högre grad än förut) **Andel Ja röster 100 %² (ursprunglig indikator 1)**

2. Deltagarna upplever ökat inflytande över rehabiliteringsprocessen (deltagaren är involverad i diskussioner och beslut i rehabiliteringsarbetet i den grad som deltagare vill vara delaktiga) **Andel Ja röster 57 % (ursprunglig indikator 7)**

3. En möjlighet att låta rehabiliteringsprocessen få ta den tid som behövs utifrån varje persons förutsättningar (tid i insats bestäms slutgiltigt av myndigheterna/insatsen men att individen har möjlighet att påverka beslutet) **Andel Ja röster 87 % (ursprunglig indikator 18)**

4. Deltagare upplever i högre grad än förut att det finns någon som håller samman och stödjer den enskildes samordnade rehabiliteringsprocess (exempelvis

---

² Andelen Ja röster avser omröstningsresultatet i omröstning nr 5 (se ovan sid 4).

att individen kan peka ut en tydlig kontaktperson/samordnare/lots som stödjer deltagaren i kontakterna mot flera myndigheter) **Andel Ja röster 74 % (ursprunglig indikator 25)**

5. Deltagaren upplever att den kan hantera egna symtom och funktionshinder samt att den har fått, i högre grad än förut, stöd från myndigheterna i att leva med detta. Andel Ja röster 65% (ursprunglig indikator 30)

6. När deltagaren avslutas i en samordnad rehabiliteringstjänst upplever deltagaren, i större grad än förut, att det finns en planering/tjänster som tar vid och att de leverades utan onödig dröjsmål. Andel Ja röster 65 % (ursprunglig indikator 31)

7. Det utvecklas mått som mäter stegförflyttning närmare arbetsmarknaden/egen försörjning och där individen är med i arbetet. Andelen Ja röster 91 % (ursprunglig indikator 34)

8. Personalen upplever att andra medarbetare/professionella i andra myndigheter respekterar deras kunskap, roller och arbetssätt. Andelen Ja röster 57 % (ursprunglig indikator 54)

9. Att det systematiskt, mer än förut, tillvaratas erfarenheter, kunskaper och synpunkter såväl från enskilda deltagare/brukare och från brukarorganisationer eller grupper av deltagare (dessa erfarenheter, kunskaper och synpunkter är grundläggande för förändringar i verksamheten i allt högre grad) Andelen Ja röster 96 % (ursprunglig indikator 57)

10. Samordnade insatser inkluderar i högre grad än förut även andra aktörer i samhället, företag, ideella krafter och föreningsliv i det löpande arbetet på ett strukturerat sätt (idén om integrerad samverkan bygger på att parterna mobiliserar alla tänkbara resurser som kan vara användbara för en persons rehabilitering. I detta ingår inte bara myndigheters arbete utan även andra resurser från andra delar av samhället) Andelen Ja röster 91 % (ursprunglig indikator 86)

Effektindikatorer

11. Effekter för deltagare som kommer ur de samordnade insatserna är hållbara och säkra över tid. Andelen Ja röster 100 % (ursprunglig indikator 103)

12. En struktur har skapats vars huvuduppgifter är att strategiskt initiera, upprätthålla och underhålla relationer (pekar på förantagande om integrerad samverkan att det är viktigt att hantera och utveckla relationer mellan myndigheter/organisationer och deltagare samt andra aktörer) Andelen Ja röster 83 % (ursprunglig indikator 110)

13. Samordnad verksamhet präglas i högre utsträckning av sektorsövergripande arbetssätt och synsätt. Andelen Ja röster 61 % (ursprunglig indikator 113)

14. Det finns en klar och tydlig strategi för uppföljning och utvärdering av myndighetsgemensamma insatser (förankrad på ledningsnivå och under ständig förbättring) Andelen Ja röster 65 % (ursprunglig indikator 125)

15. Insikter från integrerad samverkan leder till att nya typer av förebyggande insatser utvecklas så att behov av samordnad rehabilitering inte behöver bli aktuellt om individer fångas upp mycket tidigare och på ett annorlunda sätt (en ringar-på-vatten effekt där strategin påverkar tänkande och organisering i andra delar av huvudmännens ansvarsområden) Andelen Ja röster 87 % (ursprunglig indikator 137)

Antal processindikatorer som härrör från *deltagarperspektivet* är 7 st. och 1 st. effektindikator.

Antal processindikatorer som härrör från *personal/medarbetarperspektivet* är 1 st. och 2 st. effektindikatorer.

Antal processindikatorer som härrör från *organisationsperspektivet* är 1 st. och 1 st. effektindikator.

Antal processindikatorer som härrör från *samhällsperspektivet*: 1 st. och 1 st. effektindikator.

Det omfattande protokollet med ytterligare 21 processindikatorer och 5 effektindikatorer finns redovisade i Bilaga 1.

Kärnindikatorerna innebär att de är den "minsta gemensamma nämnaren" i framtida utvärderingar. De är de indikatorer som alltid skall ingå. Detta för att möjliggöra jämförelser över tid och mellan olika Samordningsförbund. Det är viktigt att framhålla att det står var och en fritt att lägga till egna indikatorer eller hämta ytterligare indikatorer från det mer omfattande protokollet (Bilaga 1).

6. Utvärdering

Samtliga 23 experter³ deltog i utvärdering av konsensuskonferensen med följande resultat:

1. Är du nöjd med informationen och underlaget inför konferensen?

[**20 st.**] Nöjd   [**3 st.**] Varken nöjd eller missnöjd   [0] Missnöjd

2. Är du nöjd med hur du har kunnat göra din röst hörd?

[**23 st.**] Nöjd   [0] Varken nöjd eller missnöjd   [0] Missnöjd

3. Är du nöjd med hur du har blivit bemött av övriga konferensdeltagare?

[**22 st.**] Nöjd   [**1 st.**] Varken nöjd eller missnöjd   [0] Missnöjd

4. Är du nöjd med upplägget av processen för att ta fram indikatorerna?

[**22 st.**] Nöjd   [**1 st.**] Varken nöjd eller missnöjd   [0] Missnöjd

---

³ Antalet experter kom att utgöra 23 på grund av återbud.

5. Är du nöjd med resultatet (uppsättningen av indikatorer)?

[**15 st.**] Nöjd X (**2 st.** eget alt.) [**5 st.**] Varken nöjd eller missnöjd [0] Missnöjd
(**1 st.** bortfall)

6. Är du nöjd med programmet (t.ex. tid till olika aktiviteter)?

[**22 st.**] Nöjd [**1 st.**] Varken nöjd eller missnöjd [0] Missnöjd

Experternas egna kommentarer: *Samtliga kommentarer finns i sin helhet redovisade i bilaga 2*

Experternas utvärdering av konferensen visar stor tillfredsställelse med processen. Den enda avvikelserna av betydelse från svarsalternativet Nöjd gäller fråga 5 "Är du nöjd med resultatet (uppsättningen av indikatorer)?" Där uppger en tredjedel att de varken är nöjda eller missnöjda. En förklaring till det utfallet kan vara det som en av experterna förde fram under Egna kommentarer: "Svårt att avgöra just nu, krävs lite eftertanke. Erfarenheten från sista grupparbetet med nya deltagare gav så mycket nya dimensioner på indikatorerna."

7. Slutkommentar

De förberedelser som utfördes av Jonas Wells, Elin Asplund och Peter Johansson var avgörande för att en framgångsrik konsensuskonferens kunde genomföras. Under gruppdiskussionerna var de tillgängliga för att svara på frågor om innebörden av olika indikatorer. Deras uppgift var dock inte att på något sätt påverka experterna i sina ställningstaganden.

Det var även av helt avgörande betydelse att experterna var väl förberedda, noga med att hålla tiderna, engagerade i diskussionerna, lyhörda för argument och att man lät alla komma till tals.

Berth och Gunilla Danermarks roll under konsensuskonferensen var att leda och praktiskt genomföra konferensen. Deras roll har ej varit att arbeta med och värdera indikatorerna.

För att möjliggöra praktisk användning av indikatorerna planeras en fortsättning av processen där sakkunniga ska utses för att göra indikatorerna mätbara.

Konsensuskonferensen innebar ett viktigt steg i den process som syftar till att systematiskt utvärdera integrerad samverkan.

Bilaga 1

Det omfattande protokollet (exklusive kärnindikatorerna)

Processindikatorer

16. Insatser designas både dagligen i det löpande arbetet, och strategiskt verksamhetsmässigt, tillsammans med deltagarna och deras närstående (integrerad samverkan utgår från att deltagaren är en aktiv komponent i den rehabilitering som erbjuds och som planeras) (Ursprunglig indikator 3)

17. Deltagarens känsla av att bli sedd och lyssnad på har ökat. (Ursprunglig indikator 9)

18. Deltagarna känner ökad tillit till myndighetsgemensam rehabilitering (trovärdigheten för de tjänster myndigheterna kan leverera ökar jämfört med tidigare mätningar för de deltagare som har lång tid av bidragsförsörjning)(Ursprunglig indikator 11)

19. Deltagare arbetar, mer än förut, tillsammans med professionella om en gemensam handlingsplan samt att den löpande revideras tillsammans (i detta innefattas även att individen vet vad som finns i planeringen och vet vad den ska göra om omständigheter förändras eller inte går som planerat) (Ursprunglig indikator 15)

20. Handlingsplaner är, mer än förut tydligt spridda hos de aktörer som behöver den och att den respekteras av varje part där deltagaren är aktiv. (Ursprunglig indikator 16)

21. Deltagarnas erfarenheter och bedömningar av insatsen ligger i större utsträckning till grund för verksamhetens löpande utveckling (deltagare är med i verksamhetsplaneringen på olika sätt, inte bara i den dagliga verksamheten utan även taktiskt för verksamhetens långsiktiga utveckling) (Ursprunglig indikator 20)

22. Deltagare upplever i större utsträckning att flera behov eller tillstånd hanteras samtidigt och sammanhållet (snarare än en åt gången, eller trappvis som i först medicinsk rehabilitering, sedan social träning och avslutningsvis arbetslivsinriktad rehabilitering där det föregående trappsteget är en förutsättning för nästa, osv) (Ursprunglig indikator 21)

23. Information, i högre grad än förut, som ges till deltagaren ges vid rätt tillfällen på ett sätt som är ändamålsenlig och tillfyllest d.v.s. att informationen som ges även tar hänsyn till konsekvenser i andra system, regelverk och organisationers arbete (gäller även medicinering och effekter av behandling/beslut) (Ursprunglig indikator 28)

24. Bättre kommunikation mellan samordningsinsatser och ordinarie tjänster/linjeorganisation (utvecklad samsyn och utbyte mellan insats och andras

verksamheter, möten sker där dialogen diskuteras och utvecklas) (Ursprunglig indikator 39)

25. Gemensamma format och system för bedömning och gemensam planering utvecklas i större utsträckning (ex. implementering av samordnade individuella handlingsplaner, s.k. SIP) (Ursprunglig indikator 41)

26. Samordningskompetens utvecklas alltmer som ett eget kompetensområde, med tydligare form, innehåll och metoder för särskilda nyckelroller i personalen (satsningar görs i större utsträckning än förut för att öka och förtydliga vilken kompetens som är strategisk nödvändig för att driva och stödja långsiktig samverkan, integreras i medarbetarsamtal och premieras i löneutveckling) (Ursprunglig indikator 53)

27. Integrerad samverkan som en uttalad strategi drivs aktivt av företrädare för de ingående organisationerna både politiskt och tjänstemannamässigt i högre omfattning än tidigare, både inåt i organisationerna och utåt mot samhället. (Ursprunglig indikator 56)

28. Myndigheterna avsätter mer tid och kraft för att utveckla myndighetsgemensamt ledarskap än förut (det utvecklas till ett ämne för sig, lyfter fram det speciella med samverkansledarskap, hur man upprättar och utvecklar relationer tvärsektorielt samt utvecklar rutiner och arbetssätt för att dra lärdom av vunna erfarenheter) (Ursprunglig indikator 60)

29. Mer flexibel organisation som möter individens samordande rehabiliteringsbehov (ökad grad av flexibilitet i samordningsarbetet rent operativt, kan ställa om snabbare i förhållande till omvärldens krav och individernas olika behov) (Ursprunglig indikator 63)

30. I högre utsträckning ett gemensamt aktivt ägande av samordnade insatser (styrgrupper är aktiva, har ett tydligt mandat och framgångsrikt utvecklar den gemensamma verksamheten) (Ursprunglig indikator 66)

31. Tid för samverkansarbete prioriteras i högre utsträckning av närmaste chef (gäller både handläggare, chefer i styrgrupp, strategisk planering etc. ända upp till högsta chef/politisk församling) (Ursprunglig indikator 75)

32. Det finns och systematiskt utvecklas, i ökad utsträckning, strukturerade och evidensbaserade uppföljningsmodeller och lärande utvärdering myndighetsgemensamt (t.ex. självvärdering, LEAN, SRS, ORS, EQ5D och andra liknande modeller) (Ursprunglig indikator 79)

33. Gemensam finansiering för samverkansinsatser säkerställs tillräckligt långt i förväg (nödvändig investering/budgetarbete sker förebyggande så att medel säkerställs till det gemensamma åtagandet i god tid) (Ursprunglig indikator 89)

34. Ett arbete sker i högre grad för att säkerställa att integrerad samverkan ligger i linje med andra policys inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och hos statens aktörer (ex samordningsförbundets strategi ligger mer i linje med parternas egna långsiktiga mål) (Ursprunglig indikator 91)

35. Arbetssätt för att visa kostnadseffektivitet och uppföljning av investering implementeras och redovisas regelmässigt och med allt högre kvalité (förekomsten av ex samhällsekonomisk utvärdering, samordningsförbundets verksamhetsberättelse/årsredovisning, socio-ekonomiska bokslut ökar och förbättras) (Ursprunglig indikator 96)

36. Slutsatser från det löpande utvärderingsarbetet implementeras i högre utsträckning (utvärdering används för att verkligen driva utvecklingen, till skillnad från projektande då relevanta slutsatser ur utvärdering kunde enklare ignoreras) (Ursprunglig indikator 97)

Effektindikatorer

37. Deltagarna har gjort fler märkbara stegförflyttningar närmare arbetsmarknaden/egen försörjning. (Ursprunglig indikator 102)

38. Medarbetare trivs i större utsträckning med hur samverkan organiseras och utvecklas (medarbetare från både myndighetsgemensamma insatser och ordinarie arbete känner att de kan påverka utvecklingen samt har förtroende för hur ledarskapet leder och fattar beslut om samverkansinsatserna) (Ursprunglig indikator 108)

39. Mer arbete med en gemensam värdegrund myndigheter emellan. (innefattar implementering av värdegrundsarbetet, dvs att personal upplever att verksamheten vilar på en gemensam värdegrund och att värdegrunden präglar utvecklingen av verksamheten) (Ursprunglig indikator 109)

40. Myndighetsgemensamma insatser bedrivs i större utsträckning i ändamålsenliga och gemensamma lokaler (högre grad av tillgänglighet, är välkomnande och anpassade för deltagarnas och de professionellas behov) (Ursprunglig indikator 124)

41. Fler människor tillhör arbetskraften och därigenom större möjligheter till bibehållande och utveckling av den gemensamma välfärden (ex högre grad av sysselsättning för individer med funktionsnedsättning än förut) (Ursprunglig indikator 132)

Bilaga 2

Utvärdering av konferensen

Experternas egna kommentarer:

1. Konkret, struktur, blandat med fria diskussioner. Bra arbetssätt!
2. Mycket positivt med arbetsmetoden. Dessutom fantastisk ledning av arbetet!
3. Trevlig givande konferens. Utan prestige och stress. Lugn avkopplande miljö. Lugn trevlig ledning.
4. Mycket bra upplägg. Svårt ämne där man tolkar in olika delar.
5. Jättespännande! Roligt och lärorikt tillvägagångssätt, känns kul att kunna vara med och påverka samt viktiga frågor, tack!
6. Från att tyckt det varit svårt presentera för andra vad konsensuskonferens innebär → solklart! Jättespännande upplägg!!
7. Mycket bra upplägg av konferensen. Speciellt spännande med tvärgrupperna som var berikande.
8. Suveränt ordnat! Spännande!
9. Bra upplägg! Med tydligt innehåll! Skapligt schema under dagarna!
10. Är som helhet väldigt nöjd med dagarna. Intressant sätt att arbeta på.
11. Intressant att som förtroendevald få träffa dem som gör jobbet!
12. Jag hade gärna sett att de frågor som liknade varandra hade varit under olika kategorier som man först hade kunnat rösta på. Annars en väldigt bra process och otroligt välordnat! Tack
13. Diskussion i större grupper skulle vara bra också. Deltagarnas åsikter behövs komma fram ännu mer.
14. Tror att det kunde varit bra om konferensen startat med en tydligare ingress om tillvägagångssättet samt några "honnörsord" som hjälper en att hålla sig till uppgiften; vad är det vi ska ta fram(kommentar till fråga 1 Är du nöjd med informationen och underlaget inför konferensen).
15. Svårt att avgöra just nu krävs lite eftertanke. Erfarenheten från sista grupparbetet med nya deltagare gav så mycket nya dimensioner på indikatorerna (kommentar till fråga 5 Är du nöjd med resultatet (uppsättningen av indikatorer)?)